

KESTÄVÄÄ HYVINVOINTIA MONIMUOTOISISTA METSISTÄ

Kansallinen metsäohjelma 2010

MIKÄ KANSALLINEN METSÄOHJELMA 2010?

Kansallinen metsäohjelma 2010 (KMO) on valtioneuvoston hyväksymä strateginen toimintaohjelma, jonka tarkoituksena on vastata Suomen kansallisiin ja kansainvälisiin tarpeisiin. Ohjelma pyrkii kehittämään metsien hoitoa, käyttöä ja suojelua. Tavoitteen mukaisesti metsät antavat suomalaisille mahdollisimman paljon työtä ja toimeentuloa, kehittyvät elinvoimaisina ja monimuotoisina sekä tarjoavat kaikille henkistä ja fyysistä virkistystä.

Kansallinen metsäohjelma laadittiin avoimen yhteistyön hengessä. Prosessissa olivat mukana eri hallinnonalojen ja yksityisen sektorin edustus sekä laaja joukko muita organisaatioita ja yksittäisiä kansalaisia.

Kansallisen metsäohjelman toimeenpanoa ja mahdollisia tarkistuksia ohjaa ja seuraa maa- ja

metsätalousministerin johdolla metsäneuvosto apunaan sihteeristö ja työryhmät. Kaikissa elimissä on mukana laajasti eri toimijoita ja sidosryhmiä.

Ohjelman toimeenpanoa rahoittavat eri ministeriöt, metsänomistajat, metsäteollisuus sekä muut yksityiset toimijat omalla rahoituksellaan.

Alueetasolla kansallista metsäohjelmaa vastaa alueellinen metsäohjelma. Metsäkeskusten johdolla ja alueellisten metsäneuvostojen tuella laadittava ohjelma sisältää tavoitteet ja toimenpiteet metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväälle käytölle ja suojelulle. Ohjelmat laaditaan viisivuotiskaudeksi. Uusimmat ohjelmat on laadittu vuosiksi 2006–2010. Ohjelmat ovat pohja-aineestoa kansallisen metsäohjelman tarkistamiselle. Vastavuoroisesti kansallista ohjelmaa toteutetaan alueellisten ohjelmien kautta.

KMO:n TOIMIELIMET

KESTÄVÄÄ HYVINVOINTIA MONIMUOTOISISTA METSISTÄ

Kansallisen metsäohjelman 2010 painopisteet ja tavoitteet:

METSÄTALOUS KANNATTAA JA TYÖLLISTÄÄ

Ainespuun vuotuinen hakkuukertymä nostetaan 63–68 miljoonaan kuutiometriin vuoteen 2010 mennessä huolehtimalla samalla metsänhoidon ja metsätalouden ympäristöhoidon korkeasta tasosta. Tavoitteena on myös vuotuisen energiapuun käytön lisääminen viidellä miljoonalla kuutiometrillä.

METSÄTEOLLISUUDELLA KASVUMAHDOLLISUUKSIA

Metsäteollisuuden toimintaedellytykset säilytetään Suomessa kilpailukykyisinä niin, että teollisuus lisää vuotuista kotimaista puunkäyttöään 5–10 milj. m³ vuoteen 2010 mennessä. Tavoitteena on myös, että puutuotteiden viennin arvo kaksinkertaistuu vuoteen 2010 mennessä.

EKOLOGINEN KESTÄVYYS TURVATAAN

Metsien eliölajien ja elinympäristöjen suotuisa suojelutaso saavutetaan ja ylläpidetään riittäväällä suojelun alueiden ja monimuotoisesti käsiteltävien talousmetsien yhdistelmällä.

METSÄT HOIDETAAN HYVIN

Metsänhoidosta ja metsänparannustöistä huolehditaan siten, että 63–68 miljoonaan kuutiometriin kohoava vuotuinen ainespuun hakkuukertymä on kestäväällä pohjalla. Tämä edellyttää puuntuotannon kokonaisinvestointien nostamista takaisin aikaisemmalle noin 0,25 miljardin euron tasolle vuodessa.

METSISTÄ VIRKISTYSTÄ JA LUONNONTUOTTEITA

Huolehditaan siitä, että metsien käytössä ja suojelussa otetaan huomioon metsien perinteiset käyttömuodot ja edistetään metsästä saatavaa monipuolista aineellista ja henkistä hyvinvointia. Luontomatkailupalveluiden tuotteistamista ja markkinointia kehitetään.

METSÄOSAAMISTA VAHVISTETAAN

Metsäosaamista parannetaan vahvistamalla edelleen tutkimukseen, koulutukseen ja kansainvälistymiseen perustuvaa metsäalan innovaatiotoimintaa.

SUOMI ON AKTIIVINEN KANSAIN- VÄLISESSÄ METSÄPOLITIIKASSA

Kestävää metsätaloutta edistetään aktiivisella kansainvälisellä metsäpolitiikalla, tutkimus- ja koulutusyhteistyöllä sekä metsä- ja ympäristöviestinnällä.

Kansallisen metsäohjelman onnistumisia

- Kotimaisen ainespuun kulutus kasvoi 1990-luvun loppupuolella 60–61 miljoonaan kuutiometriin, millä tasolla se on pysynyt vuotta 2005 lukuun ottamatta.
- Puutuoteteollisuuden tuotannon volyyymi on kasvanut ja jalostusaste kohonnut. Samanaikaisesti kotimainen kulutus on kasvanut niin, että henkeä kohden laskettu puutuotteiden kulutus 1 m³/v/hlö on maailman korkein.
- Energiapuun käyttö on kasvanut tasaisesti vuosittain niin, että vuoden 2010 tavoite 5 miljoonaa kuutiometriä tullaan saavuttamaan.
- Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma vuosille 2003–2007 (METSO) on ollut menestys. Ohjelman puitteissa on testattu uusia vapaaehtoisen suojelun keinoja. Samanaikaisesti on toteutettu perinteisiä suojeluohjelmia niin, että ohjelmat saadaan vietyä loppuun vuonna 2009. Talousmetsien hoidossa on otettu käyttöön menetelmiä, jotka turvaavat metsien monimuotoisuuden säilymisen. Metsähallituksen luonnonvarasuunnittelu mahdollistaa metsien eri käyttömuotojen yhteensovittamisen osallistavalla tavalla.
- Nuoren metsän hoidon, metsien lannoituksen ja metsäteiden perusparannuksen määrä ja valtion tuen riittävyys
- Metsien monikäytön huomioiminen
- Metsäalan tulevaisuusfoorumi
- Aktiivinen osallistuminen ja yhteistyö kansainvälisesti, EU:n piirissä ja kahdenvälisesti

Vielä riittää haastetta

Kehitettävää toiminnassa

- Metsäteollisuustuotteiden vienti, puunkäytön kehitys
- Metsäteollisuuden investoinnit kotimaahan
- Hakkuukertymän kehitys
- Metsätalouden kannattavuus
- Luonnonsuojeluohjelmien toteuttaminen, METSON jatko
- Ensiharvennukset, kunnostusojitus
- Virkistyskäytön rahoituksen varmistaminen, tietopohjan laajentaminen ja vastualueiden määrittäminen
- Metsäntutkimuksen huippuosaamisen parantaminen, koulutuksen ja tutkimuksen monipuolistaminen ja laaja-alaistaminen, tulevaisuustutkimus
- Kansallinen ja kansainvälinen viestintä
- Kehitysyhteistyövarat

Kehitettävää prosessissa

- Eri toimijoiden sitoutuminen ohjelman toimeenpanoon
- Resurssit ja niiden suuntaaminen
- Ristiriitatilanteiden ratkaiseminen
- Seuranta, tiedon hankinta ja hyödyntäminen

Kansallisen metsäohjelman tarkistaminen

Ohjelman tarkistus aloitettiin syksyllä 2005. Tarkistus valmistellaan metsäneuvoston, sihteeristön ja työryhmien työnä. Metsäneuvosto seuraa ja ohjaa tarkistustyötä. Pohjatyön tulevaisuuskatsausta varten tekevät pääasiassa maa- ja metsätalousministeriön ja sen alaisten laitosten, erityisesti Metsäntutkimuslaitoksen asiantuntijat. Työryhmät ja sihteeristö viimeistelevät tulevaisuuskatsauksen metsäneuvoston käsiteltäväksi. Tulevaisuuskatsaus valmistuu heinäkuussa 2006 ja on käytettävissä pohja-aineistona eduskuntavaalien jälkeistä hallitusohjelmaa valmisteltaessa.

Työryhmät aloittavat strategia- ja toimenpideosan valmistelun tulevaisuuskatsauksen valmistuttua vuoden 2006 jälkipuoliskolla. Sihteeristö koordinoi ja yhteensovittaa työryhmien työn tasapainoiseksi kokonaisuudeksi. Työ saatetaan loppuun hallitusohjelman linjausten mukaisesti niin, että vuoden 2007 loppuun mennessä metsäneuvosto käsittelee tarkistettua Kansallisen metsäohjelmaa 2015:n ja se esitetään valtioneuvoston hyväksyttäväksi yhtä aikaa METSON jatkopäätöksen kanssa.

Kansallinen metsäohjelma:

Osastopäällikkö **Aarne Reunala**
aarne.reunala@mmm.fi
Puh. 160 53350

Pääsihteeri **Marja Kokkonen**
marja.kokkonen@mmm.fi
Puh. 09-160 52923, 040-5246267

www.mmm.fi/kmo

Alueelliset metsäohjelmat:

www.metsakeskus.fi